

Gyomaendrőd - 52 203 / 2016

Gyomaendrőd Város Önkormányzata
251/2016 sz. Kt. határozata alapján elrendelve

Ikt.sz.: 11/2016

BELSŐ ELLENŐRZÉSI JELENTÉS

1-49/2016

Gyomaendrőd Községi Önkormányzati Hivatal	
Érkeztetési azonosító: Gyomaendrőd	
2016.07.13	
V: 49-2016	
19	

Az ellenőrzést végző megnevezése, címe:

Dávidné Csontos Marianna belső ellenőr

(belsőellenőri regisztrációs szám: 5115558), 5500 Gyomaendrőd Rákóczi-út 19.

Az ellenőrzött szervezet megnevezése, címe:

Gyomaszolg Ipari Park Gyomaendrőd Ipartelep út 2.

Az ellenőrzött szervezet vezetője:

Dinya József ügyvezető (a vizsgált időszakban Fekete József ügyvezető)

A vizsgálatnál közreműködött:

Dinya József ügyvezető

Filimon Miklósné könyvelő

Az ellenőrzés típusa:

célvizsgálat

Az ellenőrzés alá vont időszak:

2014 év 2015 év

Vonatkozó jogi háttér:

A költségvetési szervek belső kontroll rendszeréről és a belső ellenőrzésről szóló 370/2011(XII.31.) Korm. rendelet.

Az ellenőrzés célja:

annak megállapítása, hogy a 2015 évben elszenvedett 53 millió Forintos vagyonvesztést milyen objektív és szubjektív okok idézték elő.

Alkalmazott ellenőrzési módszerek:

bizonylatok ellenőrzése, gazdasági folyamatok elemzése. Az egyes tevékenységeket érintő kockázatoknál egyedi és tételes elemzés.

Az ellenőrzés időtartama:

3 nap.

Vezetői összefoglaló

Az alaptevékenységként végzett építőipari termelésben keletkezett a társaság veszteségeinek jelentős része. (lásd a 2016. május 8-án készült jelentést és e vizsgálat 4. pontjában leírtakat)

A vagyonvesztéssel összefüggő folyamatoknak részben szubjektív, személyektől függő okai voltak. Felelős vezetők elmulasztott döntései és folyamatos kontrollja hiányzott az időben történő beavatkozásokhoz, a veszteségek minimalizálásához.

Az előkalkulációból készült árajánlatot rendszeresen össze kellett volna vetni a tényleges költségek alakulásával, miután több éve tartó folyamat a vagyon csökkenése. A kft. teljesítményének alakulását ezek tükrében lehetett volna befolyásolni.

Megállapítható, hogy az építőiparban oly jellemző vevői számlatartozás a Gyomaszolg Ipari Park Kft.-nél is fennáll, ami körütekintő működés mellett is előfordulhat. A kiemelt esetekben viszont az óvatos vevőkövetés egyértelműen hiányzott, továbbá a számviteli szabályokat nem tartották be az értékvesztés elszámolására vonatkozóan.

A veszteség alakulásának volt objektív oka, melyet a 4. pontban mutatok be.

Az ellenőrzés során kialakított véleményem a vizsgált területről és folyamatokról összességében: gyenge.

„ Az ellenőrzés „gyengének” értékelt területein a belső ellenőrzési pontok vagy folyamatok rendszere több hiányosságot is mutat, vagy a szervezeti egységek szintjén esetleg teljesen hiányzik. A szervezeti egységek lehetséges pénzügyi veszteségeinek kockázata nagy ezeken a területeken. A teljesítményt a szervezeti egység vezetői nem követik nyomon és nem felügyelik megfelelően, de az alkalmazott irányelvek és eljárások sem minden esetben elég hatékonyak ahhoz, hogy az ellenőrzési pont vagy folyamat működjön.”

MEGÁLLAPÍTÁSOK

Jelen vizsgálat előzménye összetett, a veszteséges folyamatokat 2014 óta többször vizsgáltatta a tulajdonos önkormányzat. Gyomaendrőd Város Képviselő-testülete a 2016 (V.26.) –án hozott 251/2016 számú Kt. határozata a 2015 évi veszteség alakulásának további vizsgálatát valamint az 53.523 e Ft-os vagyronvesztés okainak objektív és szubjektív okait kéri feltárni.

Csak a kiemelt kockázati tényezőkre koncentráltam az ellenőrzéssel. A 2014 évet csak a folyamatok teljesebb áttekintése miatt vizsgáltam, ha az előző év (vagy évek) tendenciája ezt indokolta.

1. Rövid emlékeztető a 2016. május 8-án lezárt Gyomaszolg Ipari Park, 2015 évi gazdálkodásának ellenőrzése megállapításaiból:

A vagyoni elemek alakulása:

adatok ezer forintban					
Megnevezés	2011 év	2012 év	2013 év	2014 év	2015 év
Befektetett eszközök	377 470	367 410	352 558	338 492	328 451
Készletek	14 283	11 429	13 421	10 437	9 658
Követelések	63 182	47 861	68 353	61 531	29 160
Értékpapírok	22 852	23 351	6 541	5	23
Pénzeszközök	793	9 486	17 683	22 161	11 717
Aktív időbeli elhatárolások	4 025	885	757	121	215
Eszközök összesen	482 605	460 422	459 313	432 747	379 224

Csökkenés előző évhez: 53 523

Csökkenés 2011-hez képest: 103 381

A többi főbb megállapítás hogy az agyagköltségek nem csökkentek olyan ütemben, ahogy az árbevétel visszaesett.

„ A költségek és a ráfordítások nem követték az árbevétel változásait.”

„ Az évenkénti gazdálkodási eredmény ellenére a kft. nincs eladósodási helyzetben.”

„Az árbevételhez viszonyított költségárányok azt mutatják, hogy az egyes évben elért árbevételhez nem azonos mértékű anyag és személyi jellegű ráfordítás szükséges. „

Ezen előzmények után fejtem ki a jelen vizsgálat során levont következtetéseimet.

A mérleget alátámasztó főkönyvi és analitikus nyilvántartásokat vizsgáltam. Az alaptevékenységet és a kiegészítő tevékenységeket elemeztem. A legnagyobb veszteségeket realizáló építőipari munkákat áttekintettem az árajánlattól a tényleges költségek alakulásáig.

A számításba veendő objektív körülmények:

- Az építőipar helyzete a beruházások visszaesésével folyamatosan romlik, a piac szűkül. Nem azonos költségtényezőkkel számol a nagyobb szabályosan működő hosszú távon fenntartani kívánt építőipari társaság, mint a kisebb, időnként megszűnő cégek. Ezen a területen az elmúlt pár évben a kínálati piac a jellemző.
- A város kötelező feladatainak ellátása (város üzemeltetési feladatok, bérlakások fenntartása) is a kft. tevékenységi körébe tartozik, ami egy minimális építőipari részleg fenntartását igényli.

(Ez szerencsés esetben – egy nagyobb volumenű építőipari tevékenység mellett nem lehetne a vagyonsökkenés oka.)

E résztvétekenységet nem mérlegelhetjük eredménycentrikusan, mert a város zavartalan működése szempontjából kell egy szokásos fenntartási munkákat végző, illetve váratlanul felmerülő esetekhez is kirendelhető építő, fenntartó részleg.

Az eddig felsorolt objektív okok nem számszerűsíthetőek, ám a következő gazdasági hatás igen:

2. A rezsi jellegű állandó költségek alakulása, a termelés volumenének csökkenése mellett növeli a veszteséget.

A termeléshez kötődő költségek egy része változó tehát arányos a termelés volumenével, egy része állandó ilyen például az általános költség.

Vizsgáljuk meg azt a problémát hogy az elmúlt években az árbevétel csökkent, ám a termelés illetve a társaság irányításához adminisztrációjához a felmerülő rezsi költség lényegesen nem változik. Az alaptevékenység bevételeinek jelentős visszaesése önmagában egy veszteség tényező:

$$\frac{\text{Rezsi jellegű költségek}}{\text{Belföldi értékesítés nettó árbev.}} = \frac{16.059}{104.052} = 15,4 \%$$

Ha a 2015 évben felmerült rezsit a 2014 évi magasabb bevételhez viszonyítjuk, akkor csak 9,7 %-ot kapunk. (ez tehát egy feltételezés, de az összefüggést mutatja)

Tehát a viszonylag nagy, 37 %-os bevétel csökkenés, az általános költségek szinten maradása mellett az árbevételhez viszonyított eredményt rontotta 5, vagy 6 %-al. (15,4 % 2015-ben és 9,7 %-os részarány 2014-ben eredmény csökkentő hatású)

A társaság beszámolója összköltség eljárással készült, nem a forgalmi költség módszerével, ezért a 2015 évi igazgatási költségeket „kigyűjtéssel” állapítottam meg.

Az elszámolt értékcsökkenés eredményt csökkentő, ám egy termelés minimális jövedelmezőségétől elvárt, hogy az elhasznált tárgyi eszközök pótlására fedezet képződjön.

Egyéb eredmény alakulásra ható területek:

A gazdálkodás elemzésénél a következő, a vagyoni helyzet alakulására is ható momentumokat vizsgáltam.

Illetve a következőkben leírt jelenségeknek vannak olyan személyektől függő, döntést igénylő területei, melyeket vizsgáltam az ellenőrzés során.

Az egyes építőipari munkák költségeinek alakulása

3. Tételesen vizsgáltam több nagyobb építőipari munkát, melyen nagy összegű veszteség keletkezett. A vizsgált szerződések megítéléséhez a könyvelésben e munkákra terhelt tételes anyagköltség a felmerült bér és az alvállalkozóknak kifizetett összegekről szóló bizonylatot tudtam használni.

A ténylegesen kimutatott költség alakulása:

A)	Anyag ktg	1.701	
	Bér és járulékok	1.622	
	Egyéb (rezsi anyag)	380	
	Közvetlen ktg	3.703	
	Alvállalkozók	10.532	74 %
	Összes ráfordítás	14.235	
	Veszteség	2.444	
B)	Anyag ktg	2.849	
	Bér és járulék	2.430	
	Egyéb (szállítás, rakodás)	1.321	
	Közvetlen ktg	6.660	
	Alvállalkozók	3.547	34,8 %
	Összes ráfordítás	10.207	
	Veszteség	4.060	

A B) munkánál a kft. maga is alvállalkozó volt. A kalkulációhoz nem tudtam viszonyítani a tényleges költségeket költségnemenként, csak összesítve, mert az alvállalkozók számlái miatt nagy összegben végeztek el részfeladatokat. Az előzetes költségvetés soraiból nem tudtam ütköztetni, hogy mely részek saját kivitelezésűek és miket teljesítettek alvállalkozók. Arra a kérdésre kerestem a választ, hogy az árajánlathoz készült kalkuláció mely tételei okozták a veszteséget?

A nyilvántartásnak ez a rendszere nem alkalmas annak megítélésére, hogy 1-1 megrendelés összes veszteségének részleteit tisztázzam, ha az alvállalkozói teljesítés számottevő.

A társaság számviteli rendszere egyébként módot ad a hatékonyság elemzésére, mert készíthető részletező kimutatás a felmerült költségekről.

Az utólagos mérlegelés lehetősége, a gazdaságosság vizsgálata adott volt az építésvezető és az ügyvezető számára. Az építésvezető munkaköri leírása szerint utalványozási ellenőrzési és döntési jogköre volt az építőipari részleg irányításával kapcsolatban.

Behajthatatlan követelések leírása, értékvesztés elszámolása

„Ide kell sorolni azokat a ráfordításokat, melyek a rendes tevékenység során merülnek fel és a számviteli törvény szerint ilyen címen elszámolhatóak.”

4. A korábbi ellenőrzés is feltárta a behajthatatlan követelések 2015-ben elszámolt 10.667 e Ft összegét (8694 szla Behajthatatlan vevő követelés.) Ennek részleteit vizsgáltam és megállapítom, hogy ebből **kis** összegű magánszemélyek tíz-húszezer Ft-os tartozásai összesen: 686 ezer Ft-ot tesznek ki. Ezen kintlévőségek kezelése pont a mennyiség és az összegek miatt időigényes és kevésbé hatékony beszedni.

Építőipari területtel kapcsolatos vevő követelések:

A vizsgált társaságnál a kialakult vevő követelések utólagos nyilvántartása, kezelése a következő módon történik: a nem fizető vevőket felszólítják levélben, ha az adós nem reagál, a követelések egy részét átadják egy szerződött ügyvédi irodának.

A kockázatos vevők kiszűrése a szerződések teljesítése folyamatában nem volt megállapítható. { A versenyszférában a rendszeres üzleti partner fizetési készségét szorosan követi a pénzügyi terület és a szerződést kötő felelős vezető döntést hoz a korlátozó intézkedések céljából. }

Jelentős veszteség tényező azonban a 9 981 e Ft, mely többnyire a Gyomaszolg Kft. –vel szerződő társaságok miatt merül fel.

Ezek között van 2011 óta nem rendezett vevői tartozás is, ami mögött már felszámolt vagy megszűnt cégek szerepelnek.

Példaként bemutatom a KTI Csarnoképítő Kft. 3 912 e Ft-nyi behajthatatlan követelésének időbeli alakulását:

2014. 06.05.-től	401 szla	787 e Ft
2014.07.08.	483 szla	41 e Ft
2014.07.30.	489 szla	294 e Ft
2014.08.31.	565 szla	19 e Ft

2015.02.12.	76 szla	149 e Ft
2015.02.17.	87 szla	20 e Ft
2015. 03.13.	146 szla	486 e Ft
2015.03.13.	149 szla	215 e Ft
2015. 03.31.	178 szla	1 502 e Ft
2015. 04.15.	237 szla	399 e Ft

Tehát megállapítom , hogy a vevőnek rendre úgy adtak el betont hogy 2014 június óta nem fizette a számláit egészen 2015 ápriliséig halmozta a tartozását.

A Gyomai Halértékesítő és Halfeldolgozó Kft. 2013 évben 7 egymást követő időszaki hulladék szállítási számlát nem fizetett ki 700 e Ft értékben.

Szintén ez a tendencia a Gyompack Kft. 9 070 e Ft-os tartozásával. Itt azért határeset, hogy kellő elővigyázatosság mellett is előfordulhatott volna a rendezetlen vevő követelés. 5 előző számlát rendezett, majd a 2 utolsót június és szeptember hónapban nem tudta kifizetni. Fennálló tartozása 7 620 e Ft.

Darabos Gergely nevű vevő 6 alkalommal rendelt betont 15.466 e Ft értékben. Az első számláját 2013. 04.29.-i esedékesség helyett jóval később 10, 11 hóban és végül 2015 februárban rendezte. Ilyen fél éven túl nyúló késedelem után még kapott kész betont. Fennálló tartozása 6 892 e Ft, mely 2013 évben keletkezett.

A Gyompack Kft. és Darabos Gergely ki nem fizetett számlái még nem kerültek leírásra értékvesztésként. Amiatt kerül a jelentésbe, mert tételesen vizsgáltam a nagyobb összegű kintlévőségeket, amit több egymást követő időszakban halmoztak fel a vevők.

Megállapítás:

A társaság számviteli politikája, az eszközök értékelési szabályzata tartalmazza:

„ a vevőköveteléseket könyvszerinti értéken, egyedileg értékelve kell a mérlegbe felvenni.” Továbbá a könyvekben nem különítették el a kis összegű követeléseket és nem számolták el megfelelően az értékvesztést, melyet a számvitelről szóló 2000. évi C. tv. 55.§. (3) bekezdése szabályoz. A kft.-nél a vevők kiszámlázott összegeinek beszedésénél nem jártak el kellő körültekintéssel, különösen nagy gond a már eleve kockázatos vevők előleg nélküli kiszolgálása.

Gyomaendrőd, 2016. október 12.

Dávidné Csontos Marianna

belső ellenőr

Melléklet

Alkalmazott jogszabályok:

- A számvitelről szóló 2000. évi C. tv.
- A gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. tv.
- A belső ellenőrzésről szóló 370/2011 (XII.31.) Korm. rendelet

A vagyonsökkenés vizsgálata során megállapítottam, hogy a következő számviteli alapelvek sérültek:

Következetesség elve

„A következetesség elve a beszámoló tartalma és formája az azt alátámasztó könyvvizetés tekintetében az állandóságot és az összehasonlíthatóságot biztosítani kell.”

Óvatosság elve

A társaságoknál e követelések egyedi értékelése és kis összegű követelések szabályos elszámolása nem történt meg. „Nem lehet eredményt kimutatni, akkor ha az árbevétel a bevétel pénzügyi realizálása bizonytalan.”

Záradék

A jelentéstervezet egy példányát átvettem. Tudomásul veszem, hogy az abban foglalt megállapításokra a költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011. (XII.31.) kormányrendelet 42. § (2) bekezdésében foglaltak értelmében 8 napon belül észrevételt tehetek. Észrevételeimet Dávidné Csontos Marianna, belső ellenőr részére 5500 Gyomaendrőd Rákóczi út 19. szám alá kell megküldeni.

Felhívom a figyelmét, hogy az észrevételre biztosított határidő elmulasztását egyetértésnek tekintem, és a nemleges választ is jelezni kell a határidőn belül.

Gyomaendrőd, 2016. október 12.

Toldi Balázs

polgármester

